waaruit elk organisch lichaam is opgebouwd, is saamgesteld uit vier elementen: waterstof, stikstof, zuurstof en koolstof. Juist deze vier elementen nu bezitten de eigenschap van zich op de meest verschillende wijzen saam te kunnen verbinden. Hoe groot schijnbaar het onderscheid ook moge zijn tusschen uw zenuwen en spieren, de nagels van uw vingers en het haar op uw hoofd, uw hersenen en uw maag, de chemische analyse toont, dat ze allen in hoofdzaak uit deze zelfde vier elementen zijn saamgesteld. Ook alle producten, die we aan de planten- en dierenwereld te danken hebben, olie en was, suiker en lijm, guttapercha en kinine, koffie en thee i. e. w. alle stof, die aan de organische wereld ontleend is, wijst in haar samenstelling op deze elementen terug. Uit deze eenheid van grondstof, waaruit *alle* levend organisme is opgebouwd, blijkt dus, dat deze vier elementen voor het organisch leven metterdaad onmisbaar zijn. Het *leven* zelf mag niet het resultaat zijn van de samenstelling dezer vier elementen, maar ze vormen als men het zoo noemen mag de physische basis, zonder welke het leven ondenkbaar is.

Voegt men nu deze beide gegevens, die de physiologie en de organische chemie ons aan de hand doen, saam, eenerzijds dat kenmerkend voor alle organisch leven is, dat het telkens aan verandering onderhevig is, de oude moleculen laat afsterven en die door nieuwe vervangen doet, en anderzijds dat deze moleculen onveranderlijk saamgesteld zijn uit deze vier elementen, — dan volgt hieruit, dat deze vier elementen voor het organisch leven onmisbaar zijn. Waar deze elementen ontbreken, zou geen levend lichaam kunnen bestaan; en al bestond het, dan zou het geen dag kunnen stand houden. Deze vier elementen zijn dus de essentieele conditie, waaraan het organische leven gebonden is.

Toch is hiermede niet genoeg gezegd. Hoe eenvoudig ook de grondstof is, waaruit het organische leven is opgebouwd, het proces waardoor deze vier elementen aan de ons omringende natuur worden ontleend, saamverbonden en omgezet in protoplasma, is zeer ingewikkeld en tot dusverre even als het leven zelf onverklaarbaar. Wat men alleen weet is dit, dat het proces in hoofdzaak door de plantenwereld geschiedt en dat het aan bepaalde voorwaarden gebonden is. De hoogere organische wezens zooals mensch en dier bezitten dit vermogen niet; hun voedsel, waardoor het organisme vernieuwd wordt, moet eerst door de plantenwereld voor hen bereid worden. De plant alleen bezit het vermogen om deze elementen in zich op te nemen en in protoplasma om te zetten. En eerst door de plantenwereld heen komt het tot den mensch en het dier.

Vraagt men nu, welke condities noodig zijn om het levend organisme in stand te houden, dan wijst de heer Wallace op de volgende hoofdpunten:

1°. een *bepaalde temperatuur van warmte*. De ondervinding hier op aarde heeft geleerd, dat de grens, waarop het leven in stand kan blijven, ligt tusschen het vriespunt en 104° Fahrenheit. Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat zoodra de temperatuur om ons heen hooger stijgt of lager daalt, plant en dier of mensch terstond sterven moet. Elk organisch wezen bezit het vermogen om een tijdlang den invloed van de temperatuur om zich heen tegen te gaan. Maar een aarde, waar duurzaam de temperatuur beneden het vriespunt zonk, zou geen organisch leven voortbrengen. Het zaad der planten ontkiemt niet zonder warmte. En omgekeerd, indien de temperatuur blijvend op kookhitte stond, zou noch dier noch mensch het uithouden. Ook dit is niet een toevallig verschijnsel, maar heeft juist in de eigenaardige saamstelling van het protoplasma zijn oorzaak en is algemeen erkend als essentieele voorwaarde van het leven.

2°. *de inwerking van het zonlicht*. Daargelaten de vraag, in hoeverre mensch en dier zonder het licht der zon zouden kunnen leven, staat het vast, dat zonder zonlicht de plant niet in staat zou zijn de anorganische stof, met name de koolstof, in organische stof om te zetten. Dit proces is in hoofdzaak juist te danken aan de chemische inwerking van het zonnelicht. En waar de plant het voedsel moet leveren voor dier en mensch, kan dus gezegd, dat zonder het licht der zon niet alleen geen plant, maar ook geen mensch en dier op aarde zou kunnen bestaan.

3°. het *water*. Over de noodzakelijkheid van het water voor het leven bestaat nauwelijks twijfel. Het water vormt een der hoofdvoorwaarden voor het leven; ons eigen lichaam bestaat voor drie vierden uit water, en zonder water is geen plantenleven denkbaar. Zal er leven zijn, dan moet er dus water aanwezig zijn, en wel in voldoende mate.

4°. de *lucht*. Ook de beteekenis van den dampkring voor het organische leven kan niet licht te hoog geschat worden. Voorcerst, omdat de lucht de eigenschap bezit eenerzijds de zoonenstralen en daarmede de warmte ongehinderd door te laten, maar anderzijds om te verhinderen dat de aldus verkregen warmte niet te spoedig te loor gaat. Onze atmosfeer is als 't ware een deken, die om de aarde heengeslagen is, waardoor de warmte, over dag verkregen, des nachts bewaard blijft. Waar de lucht ontbreekt of zeer ijl wordt, houdt dan ook alle leven op. Men ziet dit op de hooge bergen zelfs in warme luchtstreken. Op de toppen dier bergen ligt ook in den zomer eeuwig sneeuw en ijs, wat daaraan te wijten is, dat de luchtlaag zoo dun is, dat de zonnewarmte niet wordt bewaard. Een aarde zonder lucht zou dus geheel met ijs bedekt zijn en onbewoonbaar voor den mensch. En ten tweede, omdat juist de lucht de elementen geeft, waaruit het protoplasma is saamgesteld. Van de zuurstof is dit bekend genoeg, want zonder die zuurstof zou alle ademhaling van mensch en dier onmogelijk zijn. Maar evenzeer geldt dit van de stikstof, die, hoewel op zichzelf voor alle leven doodelijk, onmisbaar is voor de plant. Wel bezit de plant het vermogen niet, om de stikstof rechtstreeks uit de lucht te ontleenen, maar door electrische ontladingen in de lucht verbindt de stikstof zich met de waterstof, en wordt door den regen in den bodem neergelaten, waaruit de wortels der planten het weer opzuigen. Ook koolstof en waterstof worden door de planten aan de lucht ontleend; de koolstof rechtstreeks, de waterstof door middel van den regen, omdat het met de stikstof een verbinding aangaat en deze nieuwe verbinding, de ammonia, door den regen aan de aarde wordt meegedeeld. Voeg hier nu nog bij, dat verschillende dezer gassen, zooals stikstof en koolstof, op zichzelf doodelijk zijn voor het hoogere animale leven; dat ze daarom in onzen dampkring slechts in zeer kleine mate voorkomen, juist genoeg om voor het plantenleven te voldoen; en het zal duidelijk zijn, dat alleen een atmosfeer zoó saamgesteld als die onze aarde omringt, voldoet aan de eischen, die het organische leven van plant en dier stelt. Een atmosfeer, waarin zuurstof en stikstof in gelijke mate voorkwamen, zou voor alle hooger organisch leven doodelijk zijn, evenals een atmosfeer zonder stikstof geen plantenwereld zou kunnen voeden.

5°. *de afwisseling van dag en nacht*. Deze factor mag zeker niet zoo belangrijk zijn als die van warmte, lucht en licht, maar speelt toch ook in het organische leven een voorname rol. Alle hooger organisch leven heeft behoefte aan een tijd van rust. De activiteit kan niet altijd doorgaan. Daarmede correspondeert het feit, dat des nachts de inwerking van licht en warmte ophouden, en mensch en dier rust geniet. Een altijd durende dag zou die rust niet kunnen geven. Juist in de afwisseling van dag en nacht ligt voor het organische leven dus een moment, dat van niet geringe beteekenis is. De dag brengt den arbeidstijd, de nacht geeft herstel van de verbruikte kracht. Waar nog bij komt, dat juist de wisseling van dag en nacht een der hoofdoorzaken is, waardoor de hitte wordt getemperd, die van de zon uitstraalt. Zonder nacht zou die hitte zoo stijgen, dat alle leven onmogelijk werd. Terwijl omgekeerd een eeuwige nacht op verlies van alle warmte ons zou te staan komen. Juist door de regelmatige opeenvolging van beide in één etmaal wordt de temperatuur op die hoogte gehouden, die voor het organische leven noodzakelijk is.

Uit de Pers.

In de *Friesche Kerkbode* heeft Dr. Kuyper van Makkum een serie belangrijke artikelen gegeven over de *wedergeboorte*. Waar over dit dogma nog veelzijns verschil van gevoelen bestaat, kan een zoo duidelijke uiteenzetting, die zich telkens op de Schrift beroept, niet anders dan goed werken. Dr. Kuyper wees er op, hoe er onderscheid moet gemaakt tusschen de wedergeboorte in breederen zin, die heel het Christelijk leven omvat, en de wedergeboorte in engeren zin, die de inplanting van het nieuwe leven bedoelt. Dat deze wedergeboorte in engeren zin in het nauwste verband staat met den doop en daar van ook bij den kinderdoop niet los mag gemaakt worden, werd op grond van de Schrift en de belijdenis onzer kerk op afdoende wijze aangetoond. Thans behandelt hij de vraag, in welk verband de wedergeboorte en de roeping tot elkander staan:

Het wordt tijd dat wij aan het einde komen van onze artikelen, die over de »wedergeboorte in engeren zin" handelen. Wij wenschen, na breed voerig over het gewone tijdstip, waarop deze genadeweldaad bij de Bondelingen plaats grijpt, gesproken te hebben, ditmaal meer in het bijzonder deze wedergeboorte als *vrucht der roeping Gods* te beschouwen. Want wel is zij een onmiddellijk werk Gods, maar daarbij mag nooit vergeten dat de wedergeboorte een wonderlijk *werk Gods* is en blijft gewrocht door Zijne alvermogende roeping, en dat zij alleen in zooverre onmiddellijk geheeten wordt, als daarbij bedacht wordt dat de Heere zich hiervoor niet van eenig menschenkind als middel bedient.

De vraag: gaat de wedergeboorte aan de roeping vooraf, of heeft eerst de roeping plaats en volgt daarna de wedergeboorte, hebben wij steeds zoo beantwoord, dat de *scheppende roeping* Gods voorgaat in het werk des heils, dat door haar de wedergeboorte gewrocht wordt, en dat de *uitwendige roeping* onder den zegen des Heeren slechts daar gedijen kan, waar het zaad der wedergeboorte door het roepen Gods is gegeven.

Over de wedergeboorte, als vrucht van het scheppend roepen, handelen we thans, en we wezen op he aangrijpende woord van Ezechiël 16 : 4–6.

En aangaande uwe geboorten, ten dage, als gij geboren waart werd uw navel niet afgesneden; en gij waart niet met water gewasschen, toen Ik u aanschouwde; gij waart ook geenszins met zout gewreven, noch in windselen gewonden. Geen oog had medelijden over u, om u een van deze dingen te doen, om zich over u te erbarmen; maar gij zijt geworpen geweest op het vlakte des velds, om de walgelijkheid van uwe ziel, ten dage, toen gij geboren waart. Als Ik bij u voorbijging zoo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef!

De heilige profeet stelt zich hier ten doel Israël zijn zonde bekend te maken. Dat blijkt reeds uit den aanhef: »uwe handelingen en uwe geboorten zijn uit het land der Kanaänieten, uw vader was een Amoriet, en uwe moeder eene Hethietische." En deze woorden worden tot Jeruzalem gesproken, gelijk blijkt uit vs. 2, om *hare gruwelen bekend te maken*.

Allereerst wordt de erfzonde aangezegd. De Israëlieten beroemden zich er op, dat zij Abraham tot een vader hadden. Maar vleeschelijke geboorte uit een godzaligen vader of uit een vrome moeder brengen niemand de zaligheid aan. Het Verbond der genade rekent nimmer de *kinderen des vleesches*, maar alleen en uitsluitend de *kinderen der beloftenis* voor het zaad.

De kinderen des vleesches liggen als nakroost van Adam, allen onder de erfschuld, en worden in zonde ontvangen en geboren. Genade is geen erfgoed, de zonde wel, en daarom doen wij ootmoedig belijdenis van de *erfzonde*. Hoor het een David betuigen: »Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijne moeder ontvangen." (Psalm 51 : 7). Daarvan wist reeds een Job te gewagen: »Wie zal een reine geven uit den onreine? niet één." (Job 14 : 4). En voor ieder die het verstaan kan, heeft Jezus dat aldus aan Nicodemus betuigd: »Hetgeen uit het vleesch geboren is, dat is vleesch. (Joh. 3 : 6).

Het is deze aangrijpende waarheid, die door Ezechiël aan het Israël zijner dagen wordt voorgehouden, dat vleeschelijke geboorte niets dan erfzonde met zich mede brengt.

Die erfzonde wordt door hem aldus in beeld gebracht: »ten dage, als gij geboren waart, werd uw navel niet afgesneden; en gij waart niet met water gewasschen, toen Ik u aanschouwde; gij waart ook geenszins met zout gewreven, noch in doeken gewonden."

Zoo zijt gij ontvangen en geboren. Dat is uwe erfzonde. En die erfzonde leidt onverbiddelijk tot erfsmet. Deze laatste benaming is ontleend aan 2 Cor. 7 : 1: »dewijl wij dan deze beloften hebben, geliefden, laat ons onszelven reinigen van alle *besmetting* des vleesches en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreeze Gods." Onder *erfsmet* hebben wij te verstaan de besmetting, de bezoedeling, de verdorvenheid onzer natuur, als zijnde het noodzakelijk gevolg van de *erfzonde*, dat wij in zonde zijn ontvangen en geboren.

Die erfzonde en erfsmet worden u in vs. 5 na der aldus geteekend: »Geen oog had medelijden over u, om u een van deze dingen te doen, om zich over u te erbarmen; maar gij zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walgelijkheid van uwe ziele, ten dage toen gij geboren waart."

O, wat beteekent het toch, u te beroemen, dat gij Abraham tot een vader hebt! Van Abraham zelf kunt ge niets dan eene *vleeschelijke geboorte* erlangen, en nooit waren de kinderen des vleesches het zaad. Zoo genomen is er niets dan erfschuld erfzonde, erfsmet. Alles geërfd, behalve genade, want genade is geen erfgoed.

Hoe vernederend, hoe verbrijzelend is de profeet voor allen, die zich slechts beroemen op het »ten dage dat ik geboren ben!" Lees en herlees de verzen 4 en 5 van Ezechiël 16, en bedenk het dat *niet zijn een reine geeft uit den onreine*; dat wat uit vleesch geboren is, vleesch is; dat elk menschenkind in ongerechtigheid geboren wordt, en in zonde door zijne moeder ontvangen.

Laat het u tot verootmoediging brengen die boetepredikingen over de »walgelijkheid uwer ziele, ten dage toen gij geboren waart," die aanklacht van »melaatschheid van den hoofdschedel af, tot aan de voetzolen toe." Er is niets geheels aan u, maar wonden en striemen en etterbuilen.

Als er nu niets anders was dan vleeschlijke geboorte, gewis, dan zou het bitter ellendig met elk menschenkind gesteld zijn. Dan zou er niet de minste hope zijn.

Maar wij weten het heerlijk Evangelie, dat er niet alleen »kinderen der vleesches", maar dat er ook »kinderen der beloftenis" zijn, die voor *het zaad* worden gerekend.

En daarbij nu komt het aan op een *geestelijke geboorte*, op de *wedergeboorte*.

Verademing krijgt de ziel, na het lezen van de bange verzen 4 en 5, eerst bij het evangelische 6e vers: »Als Ik u voorbij ging zoo zag Ik u, vertreden zijnde in uwen bloede, en Ik zeide tot u in uwen bloede: Leef! Ja Ik zeide tot u in uwen bloede: Leef!

Dat *bloed* is hier de naam voor erfzonde en erfsmet. Daarom zeggen de kantteekenaren volkomen terecht: »Dit bloed beteekent onze verdorvenheid der natuur, in dewelke wij allen ontvangen en geboren zijn, en die ons den tijdelijken en eeuwigen dood onderworpen maakt".

Bloed is in de H. Schrift voortdurend de naam voor de verdorven natuur. Vleesch en bloed zullen het Koninkrijk Gods niet beërven.

En terwijl wij allen zoo ontvangen en geboren worden als in vers 4 en 5 geteekend is, komt er alsnu een zaligmakend werk Gods tot stand.

De Heere gaat spreken, de God des Verbonds gaat roepen. Wij weten dat als de Heere spreekt, dan *is* het er. Als Hij gebiedt, dan wordt het terstond. Hij roept de dingen, die niet zijn, alsof ze waren. Dies heet dat roepen Gods een *scheppend roepen*.

Als de Heere Zijne uitverkorenen voorbijgaat en Hij ziet ze *vertreden in hun bloed*, dat is in de walgelijkheid hunner siele ten dage dat ze geboren zijn, dan zegt Hij tot hen in hunnen bloede — het staat er tweemaal — Leef! ja in uwen bloede: Leef!

Dat *leven*, is hier het genadeleven des Verbonds. De kantteekenaren vertolkten deze gedachte aldus: »hoewel gij zeer onrein en mismaakt zijt en als in het midden des doods ligt, zal ik nochtans maken, dat gij zult leven. Dit is voortdurend vervuld, volgens het Verbond der Genade, hetwelk God met Abraham heeft opgericht".

In dat Verbond zijn, naar den eeuwigen Raad der vrijmachtige verkiezing, de kinderen der beloftenis, als *het zaad* gerekend.

Niet de vleeschlijke, alleen de geestelijke geboorte maakt tot kinderen Gode. Niet de eerste slechts, de tweede geboorte maakt de genade deelachtig. Niet de natuurlijke, uitsluitend de wedergeboorte maakt erfgenaam des eeuwigen levens.

Daarom is het voor een ieder, die in zonde ontvangen en geboren is, de groote levensvraag of de Heere hem ook voorbijgegaan is, toen hij daar lag »vertreden in zijn bloed" en of de God des Verbonds, dat scheppingswoord van genade ook tot zijne ziel gesproken heeft.

O, het is zoo wonder als de Heere dat woord spreekt. Dan wordt in de ziele het goddelijk licht geboren. Maar de eere van dat woord te spreken laat Hij niet aan den mensch over. Die eere heeft Hij Zichzelf voorbehouden.

God de Heere spreekt dat zelf

Het is het woord *dat uit Zijn mond uitgaat*.

Daarom zal het niet ledig tot Hem wederkeeren. Het zal doen hetgeen Hem behaagt. Dies zal het voorspoedig zijn in hetgene waartoe Hij het zendt.

De Heere spreekt: Leef: Ja Hij zegt het tot u in uwen bloede: Leef! Hij maakt de dooden levend.

Hij roept de dingen die niet zijn alsof ze waren. En.... Hij doet dat *ten dage toen gij geboren waart*.

Volgens het Verbond der Genade.

Officieele Berichten.

De heer J. Brinkman, theol. docts, deelt door dezen de kerken mede, dat hij, ofschoon zich voorloopig nog niet beroepbaar stellende, toch gaarne bereid is op verzoek voor de Gemeente op te treden.

Classis Zutphen.

Vergadering D. V. op Donderdag 24 Nov., 's voormidd. 10 uur, in kerk B. te Aalten.

Brieven en stukken voor 't agendum in te zenden vóór Maandag, 14 Nov., aan

H. Ormel,

Lochem, 28 Nov. '04. *Correspt.*

Centrale Diaconale Conferentie.

Naar aanleiding van het schrijven van verschillende bra. diakenen, kunnen wij mededeelen, dat het breedvoerige verslag van de 162 Centr. Diac. Conf. gereed is; dat het in het Diac. Corresp. blad van Nov. zal geplaatst worden, en dat de uitgever J. H. Witzel te Hilversum bereid is dit Nov. nummer, dat 12 pag. beslaat, afzonderlijk verkrijgbaar te stellen tegen 1 exending van 25 cent.

Met het oog op de belangrijkheid der Arnhemsche Conf., raden wij allen, die geen inteekenaars op ons Corresp. blad zijn, dit nummer aan te vragen.

Namens het Comité,

R. Brokhuizen,

Meppel, 31 Oct. 1904 *Secr.*

Vergadering der classis Klundert op 6 October 1904, te Klundert.

De vergadering wordt door den praeses, Ds. Mulder, op de gebruikelijke wijze geopend. Scriba is Ds. Goris, assessor Ds. Zwiers. Dr. De Moor en oud. Maris onderzoeken de credentiebrieven. Secundi zijn opgekomen voor Breda, Dinteloord en Willemstad. Tegenwoordig zijn de deputaten der provincie Ds. J. M. Mulder, Ds. J. A. Goedbloed en Ds. J. van Haeringen.

Na het rapport van dep. ad Examina vangt het examen van den Eerw. heer D. B. Hagenbeek, ber. pred. van Fijnaart, aan. Deze houdt eene predicatie over Jes. 51 : 1, 2, 3. Daarna onderzoekt Dr. De Moor in Exeg. O. T. naar Hazgai 2, Ds. Voigt in Exeg. N. T. naar Matth. 2 en 2 Cor. 4, Ds. Zwiers in Dogmatiek. Vervolgens vraagt Ds. Goris Kerkgesch., Ds. Mulder Ethiek, Ds. Zwiers Inhoud H. S., Ds. Mulder Symb., Ds. Goris Kerkrecht, Dr. De Moor Homiletiek, Ds. Voigt Practische Vakken. Gehoord het advies der deputaten, besluit de classis dezen broeder toe te laten tot de Bediening des Woords en der Sacramenten. De voorzitter deelt hem dit namens de classis mede, en deze zingt hem Psalm 134 : 3 toe.

Om het late uur worden alleen de noodigste zaken behandeld en al 't andere wordt uitgesteld. Bij de benoemingen worden gekozen: tot class. corr. Ds. Goris, sec. Dr. De Moor; tot kerkvisit. Ds. Zwiers en Ds. Goris, sec. Ds. Mulder en Dr. De Moor; tot dep. ad exam. Ds. Goris, Dr. De Moor, Ds. Zwiers; tot dep. hulpbeh. kerken Ds. Zwiers; Br. L. Punt en Br. K. Dane; tot quaestor: Ds. Zwiers, sec. Ds. Goris; tot class. corr. theol. school: Ds. Goris. — In plaats van Ds. Voigt wijst de classis als provinciaal deputaat voor art. 49 D. K. O. Ds. Mulder aan; als sec. Dep. hulpbeh. kerken Ds. Goris; als sec. dep. tot eventueele verkiezing van een hoogleeraar aan de theol. school Dr. De Moor.

Inzake vacatuurbeurten wordt besloten, dat de beurten voortaan om de drie weken zullen gegeven worden, behalve aan den Moerdijk, dat om de veertien dagen zal geholpen worden. Consulent van Moerdijk wordt Ds. Goris, van Raamsdonk Dr. De Moor, van Dinteloord (in plaats van Dr. De Moor) Ds. Zwiers.

Ds. Voigt wordt acte van losmaking van Raamsdonks kerk verleend op de meest eervolle wijze.

De praeses deelt dit Z.E.W. in hartelijke bewoordingen mede, waarna Ds. Voigt een kort afscheidswoord spreekt.

Roepende kerk voor de volgende classis is Dinteloord. Kerken voor tusschentijdsche approbatie en losmaking: Zevenbergen en Breda.

Ds. Voigt eindigt de vergadering met dank gebed

Op last der classis,

Dr. J. C. De Moor.

Breda, 6 October 1904.

Korte notulen van de vergadering der classis Gouda, gehouden 11 October 1904.

Art. 1. Ds. De Vries, als consulent der roepende kerk van Oudewater, opent de vergadering, verzoekt te zingen psalm 119 : 3, leest daarna psalm 84 en gaat voor in gebed.

Art. 2. Aan de B.B. A. Hey en A. van Leeuwen wordt opgedragen om de lastbrieven na te zien. Uit hun rapport blijkt, dat alle kerken wettig vertegenwoordigd zijn.

Ds. Dalhuijsen is wegens ongesteldheid afwezig.

Art. 3. Het moderamen wordt samengesteld uit de D.D. De Jong, praeses; Broekstra, assessor, en Steinhart, scriba.

Art. 4. De actuarius leest de notulen der vorige vergadering, welke onveranderd worden goedgekeurd.

Art. 5. Ingekomen zijn een missive van de classis W. en een telegram met dankbetuiging namens H. M. de Koningin Moeder, als antwoord op den heilwensch van den 2den Aug. ll.; beide worden voor kennisgeving aangenomen. Een schrijven van W. de J. te L. en een van J. R. te W. zullen later worden behandelt.

Art. 6. De rapporten der kerkvisitatie in al de kerken gedaan, worden met dankzegging aan de rapporteurs ontvangen.

Art. 7. Het schrijven van W. de J. wordt naar den kerkeraad van L. gerenvoieerd.

Art. 8. De Eerw. heer A. Taal, beroepen V. D. M. bij de kerk van Krimpen aan de Lek; wordt peremptoir onderzocht en, met goedvinding van de Prov. deputaten ad examina: Doorn, Douma en Sluijter, tot den dienst des Woords en der Sacramenten toegelaten. Tevens wordt het beroep geapprobeerd. Z.Eerw. wordt psalm 134 : 3 toegezongen.

Art. 9. De financieele aangelegenheden worden behandeld, en de collecten geïnd.

Art. 10. De vacatuurbeurten worden als volgt geregeld:

Berg Ambacht Ds. De Vries, Lekkerkerk Ds. Langen, Moordrecht Ds. Broekstra, Ouderkerk aan den IJsel Ds. Dalhuijzen, Reeuwijk-Sluipwijk Ds. Sap, Zevenhuizen Ds. Steinhart.

Art. 11. Naar aanleiding van een schrijven van J. R. te W., en op verzoek van den kerkeraad van W., wordt eene commissie benoemd om de zaken nader te onderzoeken, bestaande uit de D.D. Laagen en Steinhart en ouderling A. Heij.

Art. 12. Br. Kaptein brengt verslag uit van de 5de en 6de zitting der Prov. Syn., hetwelk met dankbetuiging voor kennisgeving wordt aangenomen.

Art. 13. Uit de instructie van N. a. d. IJ. blijkt, dat de kerkeraad den tijd gekomen acht, om te O. a. d. IJ. tot de instelling der ambten over te gaan, hetwelk met blijdschap door de verg. wordt vernomen, die daaraan hare goedkeuring hecht. De plaats der bevestiging wordt aan de prudentie des kerkeraads overgelaten.

Art. 14. Aan de kerk te G. wordt toestemming gegeven om met de censure voort te varen; terwijl haar verzoek wordt ingewilligd, om voortaan de oproeping voor de classicale samenkomsten niet alleen in *Hollands Kerkblad*, maar ook in *De Bazuin* en *De Herauut* te plaatsen.

Art. 15 In zake de zending wordt besloten, dat de afgevaardigden der kerken in de e k. vergadering der classis, mededeeling zullen doen èn van het oordeel èn van de geldelijke bijdrage hunner kerken.

Art. 16. Bij de rondvraag naar Art. 41 D. K. O. wordt op verzoek van de kerk van Oudewater, een deputatie benoemd, bestaande uit de D.D. Langen en Sap, tot approbatie van het beroep van Ds. Van Dijk. Aan een andere kerk worden eenige adviezen gegeven.

Art. 17. De kerken van Reeuwijk Sluipwijk zullen de volgende vergadering de classis samenroepen.

Art. 18. In de volgende samenkomst moeten gestort worden de collecten voor de Theologische School en voor het weeshuis te Middelharnis.

Art. 19. De assessor sluit de vergadering met dankgebed.

In naam en op last der classis Gouda,

J. J Steinhart, *h. t. Scriba.*

Buitenland.

N.-Amerika. Nog steeds is een deel der Gereformeerde kerk van Noord-Amerika niet overtuigd, dat de openbare school voor kinderen uit Christelijke gezinnen niet deugt, en dat men daarom moet overgaan tot het stichten van Vrije Christelijke scholen.

Wellicht kan het feit, dat ook van Roomsche zijde de strijd tegen de openbare school aangebonden wordt, die leden der Reformed Church tot inzicht brengen, dat zij op een dwaalspoor zijn.

Aartsbisschop Elder, aartsbisschop in Cincinnati, heeft voor zijn bisdom, volgens *The Outlook*, de volgende regelen gesteld:

„1. In plaatsen waar een Roomsche school is, zijn de ouders gehouden, willen ze geen doodzonde bedrijven, hunne kinderen er heen te zenden. 2. Het berust alleen bij den bisschop, te bepalen of een zekere gemeente vrijstelling kan ontvangen van het oprichten eener parochiale school, en in welke gevallen ouders vrijstelling kunnen verkrijgen hunne kinderen er heen te zenden. 3. Nademaal ouders, die in gebreke blijven hunne kinderen naar eene Roomsche school te zenden, zoo zij daartoe in staat zijn, eene doodzonde bedrijven, zoo volgt hieruit, dat zij deze overtreding in de biecht moeten openbaren. 4 Biechtvaders mogen geen absolutie geven aan ouders, die zonder verlof van den bisschop hunne kinderen zenden naar niet roomsche scholen, tenzij zoodanige ouders beloven van tweeën één te doen: òf binnen den door den biechtvader bepaalden tijd de kinderen naar een Roomsche school zenden, òf binnen twee weken zich op den bisschop beroepen en aan diens beslissing zich zullen houden. 5. Met beslistheid leggen wij er nadruk op, dat men zich houde aan No. 64 van de bisschoppelijke statuten: Wij verordenen, dat zij, die voor de eerste maal deel zullen nemen aan de heilige Communie, tenminste twee jaar in een Roomsche school moeten hebben doorgebracht. Zonder ons verlof mag op dezen regel geen uitzondering gemaakt worden".

Het spreekt wel van zelf, dat wij dit stuk niet in zijn geheel beamen. Maar wij hopen toch, dat de Gereformeerden er de slotsom uit zullen trekken: indien voor de Roomschen de openbare school niet te gebruiken is, is zij evenmin voor ons Gereformeerden gepast.

Zuid-Afrika. Beweging voor de Ned. Taal.

Te Stellenbosch, Kaap-Kolonie, waar het meest invloedrijke Theol. Seminarie is, is een beweging op touw gezet, om de Engelsche diensten, die aldaar in de kerk gehouden worden, af te schaffen en door Hollandsche te vervangen. Sedert elf jaren werden die diensten gehouden. De beweging gaat uit van de Theol. studenten. Tot heden kwam de tegenstand tegen het prediken in het Engelsch meestal van de zijde der leden en werd de zaak spoedig gesmoord. Thans is dat anders, en als de predikers eenvoudig weigeren het te doen, wordt er zonder eenige moeite aan de zaak een einde gemaakt. Vroeger gingen de Stellenbossche jongelieden liever naar den Engelschen dienst dan naar den Hollandschen; nu is dat vlak omgekeerd.

De studenten vragen in een artikel in *De Goede Hoop* o.a.: „Is het den belangen der kerk niet eerder nadeelig dan voordeelig, dat Engelsch wordt gepreekt waar aller, die de diensten bijwonen, Hollandsch verstaan? Is 't goed voor de kerk, 't Engelsch te bevoordeelen ten koste van het Hollandsch? Is 't goed, dat Afrikaner jongelingen en meisjes onnoodig er aan gewoon worden gemaakt, hun godsdienst in 't Engelsch te hebben? Behoort het gebruik der Hollandsche taal, welke zij op school of college zoo weinig hooren, niet bij hen aangemoedigd te worden? Is de taal niet grootendeels de kerk?"

Wij verblijden ons in deze beweging zeer.

Gemengd nieuws.

Dowie. Sedert Dowie zich heeft laten proclameeren als »eerste apostel van Christus", is het natuurlijk noodig geworden, dat er nog elf apostelen worden gemaakt.

Rechter V. V. Barnes, consul generaal voor Zion City en Daniel Sloan, »manager" van Zion, zijn nu door den profeet benoemd tot »sonderwijzers".

Deze twee mannen zijn thans belast met het bestuur over Zion City en worden daarbij nagegaan door den eersten apostel in hoogst eigen persoon.

Voldoet hun werk goed, dan worden ze »gemaakt" tot apostel en behoeven er dus maar negen meer te zijn.

De ark van Noach. Was de arke Noach's, zooals de Bijbel ons haar beschrijft, een goed zeewaardig vaartuig? Een Amerikaansche scheepvaartcourant geeft op deze vraag het volgende antwoord:

»Vele scheepsbouwmeesters hebben over de maat der ark geschreven en allen zijn van meening geworden, dat het een uitstekend zeeschip en evenzoo een praktisch en vertrouwbaar drager van lasten geweest is. In de laatste tien jaren heeft men zich bij de algemeene afmetingen, bij den bouw van Amerikaansche zee- en binnen-vrachtbooten, zeer nauw aangesloten bij de ark. Zooals de Heilige Schrift aangeeft was de ark 300 ellen lang, 50 ellen breed en 30 ellen diep, daarbij bedroeg haar inhoud 11.413 ton. Zij had ruimte genoeg voor paren der verschillende diersoorten, kon buitendien 1000 personen dragen, en had dan nog overvloedige ruimte voor het bergen van levensmiddelen. In de 17de eeuw bouwde de Nederlander Peter Jansen een vaartuig nauwkeurig volgens de afmetingen der ark, en dat vaartuig bracht, zooals berichten uit dien tijd aangeven, zijn eigenaar veel geld op.

Noach, »de vader der scheepsbouwkunst", wordt door de tegenwoordige scheepsbouwmeesters hoog in eere gehouden; want zij weten, hoe ver »de Pheniciërs, Grieken en Romeinen en alle andere scheepsmakers tot op den nieuwen tijd achterblijven bij het uitstekende scheepstype der arke, dit gemakkelijke, veilige en rentegevende vaartuig."

Geeft deze uiting van het Amerikaansche blad niet velerlei te denken? Hoe diep en groot is toch de wijsheid der Heilige Schrift ook daar waar er sprake is van aardsche, bloot natuurlijke dingen!

Mormonisme. Op 6 Oct. werd de halfjaarlijksche conferentie van de zich noemende Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, geopend. President Smith maakte melding in zijne openingsrede van den bloei der Mormonen Kerk. Twintig georganiseerde zendelingen worden onderhouden door geheel de wereld heen, met meer dan 1.500 arbeiders in het zendingsveld, hetwelk bijna ieder land in de wereld insluit.

Men moest overal van overheidswege de propaganda der Mormonen, als leidend tot onzedelijkheid, verbieden.

Winckel.

Voor Kinderen.

AAN VRAGERS.

Moet de naam van den admiraal Boisot als een Fransche naam worden uitgesproken of niet?

Op deze schijnbaar eenvoudige vraag van J. de W. te L., een afdoend antwoord te geven, is nu juist niet gemakkelijk.

Onze vaderen waren èn op de spelling èn op de uitspraak van namen, nu juist niet nauwkeurig, en dikwijls heerschte er groote onzekerheid, of was 't niet mogelijk uit te maken hoe het wezen moest. Soms schijnt de drager van den naam 't zelf niet geweten te hebben. De